

Hur vi ska nå energi- och klimatmålen 2050 inom bebyggelsen

Byggmaterialindustriernas ståndpunkter:

Skärp byggreglerna

Nya skärpta byggregler måste snarast införas som styr mot de nationella energisparmålen, vid såväl nyproduktion som renovering.

Definitionen av "Nära nollenergihus" skall vara passivhus standard vid nyproduktion.

Energideklaration och energiklassning måste sammanföras. Deklarationen ska redovisa vilka åtgärder som stegvis innebär förbättrade klassningsnivåer upp till en klass motsvarande gällande miniminorm enligt Boverkets Byggregler, BBR.

Renovera miljonprogrammet nu

Den stora potentialen för energieffektivisering finns i det befintliga beståndet. Om vi ska nå målet att halvera energianvändningen, måste det ske en halvering av energianvändningen i 15 miljoner kvm byggyta varje år fram till år 2050. Det ska jämföras med de 3 miljoner kvm, som vi bygger nytt varje år. 70 % av alla hus år 2050 är dessutom redan byggda idag.

Ekonomiska styrmedel är nödvändiga

Om investeringar i energieffektiviserande åtgärder i bostäder verkligen ska komma igång i tid – måste det utöver informationsverksamhet och skärpta byggföreskrifter också till ekonomiska styrmedel.

Hur vi ska nå energi- och klimatmålen 2050 inom bebyggelsen

Sverige står inför stora utmaningar. Energianvändningen i byggnader utgör nära 40 procent av landets totala energianvändning. Detta motsvarar 143 TWh och 10 procent av koldioxidutsläppen. 85 % av all energi som en byggnad förbrukar under sin livstid används för driften. Bara 15 % förbrukas vid själva byggnationen - därför är det viktigt att fokusera på en låg energianvändning under byggnadens livstid.

Bidra till att nå samhälliga klimat- och energimål

Sverige har åtagit sig att halvera energianvändningen fram till år 2050. Den stora potentialen för energieffektivisering finns i det befintliga beståndet. Om vi ska nå målet att halvera energianvändningen, måste det ske en halvering av energianvändningen i 15 miljoner kvm byggyta varje år fram till år 2050.

Det ska jämföras med de 3 miljoner kvm, som vi bygger nytt varje år. 70 % av alla hus år 2050 är dessutom redan byggda idag. Så även om vi bara skulle bygga nära-noll-energi-byggnader, fram till dess skulle det långtifrån räcka för att nå målet.

Allt vi gör i bebyggelsen har en varaktighet av 40-50 år. Först därefter är väsentliga funktioner så uttjänta att omfattande förändringar är motiverbara. Förutsättningarna för låga drifts- och underhållskostnader läggs till stor del fast vid byggnadsskedet genom konstruktionsval och kvalitet i utförandet.

Vi måste alltså lära oss att se kostnaden för uppförandet av en byggnad som en investering till gagn för framtida låga drifts- och underhållskostnader. Därför krävs både upplysning, skärpta regler och ekonomiska styrmedel.

Energieffektivitet och energislag

Utan kraftfulla åtgärder i såväl befintlig bebyggelse som vid nyproduktion klarar vi inte energisparmålen. Åtgärderna måste dessutom vara med långsiktig ambition då brister är mycket kostsamma att åtgärda i efterhand.

Systemperspektivet som utmynnar i att man ser byggnadens energibehov och tillförselsystemets effektivitet som ett sammanbundet system kan vara rätt som en ögonblicksbild, men har bristen att det inte tar i beaktande den pågående utvecklingen av produktions- och distributionsformer av de olika energislagen.

Utfasningen av fossila råvaror kommer att öka efterfrågan på de mera miljövänliga alternativen vilket kommer att sätta rejäl fart på utveckling av produktionstekniken och förbättring av produktionskapaciteten. Byggnadens energieffektivitet bestäms för en tid

av 40-50 år medan tillförselsystemens effektivitet för närvarande genomgår kraftfulla förändringar som ännu är svåra att till fullo överblicka.

Vårt förhållningssätt är att både byggnadens energieffektivitet liksom val av energislag och tillförselsystem är viktiga men inte får blandas ihop.

Forskning och utveckling är nödvändig

Satsningar på utveckling av material och metoder kommer att få stor betydelse för den framtida byggverksamheten. De nya krav som ställs på hela sektorn kräver inte minst att vi utvecklar våra systemlösningar. Främst ser vi behov inom områden som energitillförsel och intern värmedistribution. Dessa system skall nu anpassas till byggnader med avsevärt lägre energibehov vare sig det gäller nyproduktion eller renovering.

Skärpta byggregler

Nya skärpta byggregler måste snarast införas, vid såväl nyproduktion som renovering.

Den starkast styrande faktorn för att uppnå god kvalitet i nyuppförda byggnader är det regelverk som fastställs av Boverket. Det är huvudsakligen dessa regler som styr byggnadernas kvalitet till det den är idag. För att förbättra byggnadernas energikvalitet är det därför av stor vikt att dessa regelverk styr mot de nationella energisparmålen 2050 både för nyproduktion och vid ändring av byggnad.

"Nära nollenergihus" måste som begrepp ligga närmare noll än dagens minimikrav på energieffektivitet enligt BBR.

Passivhus har en specifik energianvändning av ca 40 Kwh/m² och år, och ett effektbehov av ca 10w/m² och borde stämma väl in på begreppet. Tekniken är beprövad för de flesta typer av byggnader.

Energideklaration och energiklassning måste sammanföras. Deklarationen ska redovisa vilka åtgärder som stegvis innebär förbättrade klassningsnivåer upp till en klass motsvarande gällande miniminorm.

Energideklarationer och energiklassning kan bli goda styrmedel mot energieffektivare byggnader förutsatt att de är rätt utformade. Tyvärr är dagens utformning av energideklarationerna ett misslyckande. Endast hälften av de inkomna deklarationerna innehåller några rekommenderade förbättringsåtgärder och många av dessa är endast ett råd.

Vår uppfattning är att energideklaration och energiklassning bör sammanföras och deklarationen redovisa vilka åtgärder som stegvis innebär förbättrade klassningsnivåer upp till en klass motsvarande gällande miniminorm.

Renovera Miljonprogrammet

Energianvändningen i miljonprogrammets byggnader är så stor att vi svårligen kan nå energisparmålen utan omfattande åtgärder i dessa. Den absoluta majoriteten av bostäderna uppvisar stora brister. Det gäller allt från social miljö och hygienisk standard till energieffektivitet och leder till en ond cirkel av hög vakansgrad, höga driftskostnader och bristfällig lönsamhet. En i alla avseenden total upprustning måste till för att bryta detta. Renoveringsbehoven är akuta och rätt tillfälle att genomföra förbättringar av energieffektiviteten är i samband med renoveringar. Den tiden är nu och tio år framåt. Forsätter vi den chansen kommer vi inte att nå energisparmålen.

Utöver energi- och klimatfrågan kommer konverteringsarbetet till energieffektivare bebyggelse att medföra andra positiva samhällseffekter. Kompetenser och färdigheter som utvecklas kan utnyttjas till exportmöjligheter förutsatt att vi ligger före omvärlden. Socialt och funktionsmässigt nedslitna miljöer förbättras och för sysselsättningen betyder det tiotusentals nya arbetstillfällen under överskådlig tid.

Ekonomisk stimulans är nödvändig

Om investeringar i energieffektiviserande åtgärder i bostäder verkligen ska komma igång i tid – måste det utöver informationsverksamhet och skärpta byggföreskrifter också till ekonomiska styrmedel. Tänkbara alternativ är

- Långfristiga lån där amorteringstider harmonierar med åtgärdernas livslängd. Många avstår i dag från långsiktigt lönsamma åtgärder därför att dessa negativt påverkar kortsiktiga mål som kassaflöde och kortsiktig resultatutveckling.
- Att fastighetsavgiften bestäms utifrån byggnadens energieffektivitet och att lågenergibygnader (NNE-byggnader) är befriad från sådan.
- Att ROT-bidraget även införs för flerbostadshus kopplat till krav på energieffektivisering enligt modell KLOT som HSB presenterat
- Att varierande fastighetsavgift som Sveriges Byggindustrier benämnt Energigungan införs. Det är ett marknadsdrivet system som innebär sänkt avgift till den som genomför och förbättrar energiklassningen av sin byggnad och höjd avgift för den som ej vidtar åtgärder
- Införande av spillvärmecertifikat med motsvarande konstruktion som elcertifikaten. Låt energibolagen köpa spillvärmecertifikat från bostadsbolag när dessa investerar i åtgärder som minskar förbrukningen av värme. På så sätt kan en del av investeringen finansieras via energitaxorna.